

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»»

Кафедра міжнародних відносин та журналістики

Спеціальність: 061 «Журналістика»

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему:

«БЕЗПЕКОВИЙ КОНТЕНТ У СУЧАСНИХ ЗМК»

Студентка 4 курсу, групи Жур-20зн

Науковий керівник:

Завідувач кафедри МВЖ

Ткаченко Єлизавета Юріївна

Момот Неля Миколаївна

(підпис студента)

(дата)

(підпис)

Попередній захист:

(Висновок: «До захисту в Екзаменаційній комісії»)

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Момот Н. М.
(прізвище, ініціали)

(дата)

Київ — 2024 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКОВОГО КОНТЕНТУ У СУЧАСНИХ ЗМІ	
1.1. Поняття «інформаційна безпека», його зв’язок із медіа.	
1.2. Стан наукової розробки теми.	
РОЗДІЛ 2. БЕЗПЕКА МЕДІЙНОГО КОНТЕНТУ ЯК КЛЮЧОВА УМОВА ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ (на прикладі медіаресурсів «Детектор.медіа» та Центру протидії дезінформації)	
2.1. Характеристика та напрями діяльності медіаресурсів «Детектор.медіа» та Центру протидії дезінформації.	
2.2. Методи та прийоми забезпечення якості та безпеки контенту у досліджуваних ЗМІ.	
РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЇ ЗАХИСТУ КОНТЕНТУ ЗМК В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ТА УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	
3.1. Медіаосвіта як інструмент захисту населення від дезінформаційного впливу країни-агресора.....	
3.2. Міжнародний досвід захисту медійного контенту від кіберзагроз.	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	

ВСТУП

Безпека медіа включає в себе комплекс заходів, спрямованих на забезпечення безпеки інформаційного простору, зокрема, і захисту від кібератак та забезпечення прав людини і свободи слова. медіабезпека охоплює заходи щодо захисту від маніпуляційної інформації, фейків та недостовірних даних, а також визначення правил діяльності медіа з урахуванням етичних, професійних, та правових норм. Безпека медіа також означає створення умов для розвитку свободи медіа, де журналісти можуть працювати без перешкод і страху, а громадяни мають доступ до об'єктивної та достовірної інформації.

Актуальність теми. З появою Інтернету та соціальних мереж виникли нові проблеми загрози у сфері інформаційної безпеки, зокрема, поширення фейкових новин, дезінформації, кібератаки на ЗМК та порушення особистої приватності користувачів. Розуміння та дослідження методів забезпечення безпекового контенту стає ключовим для збереження довіри громадськості до медіа та забезпечення безперешкодного доступу до об'єктивної та достовірної інформації. Дослідження цієї проблеми необхідне для розвитку стратегій та технологій, спрямованих на підвищення рівня безпеки інформаційного простору та забезпечення високих стандартів медіаетики і журналістики.

Мета роботи полягає у дослідженні специфіки формування безпекового контенту у сучасних вітчизняних засобах масової комунікації.

Реалізація поставленої мети зумовила вирішення наступних **завдань дослідження:**

- з'ясувати сутність поняття «інформаційна безпека» та його зв'язок із медіа;
- охарактеризувати стан наукової розробки досліджуваної проблеми;
- розглянути характеристику та напрями діяльності медіаресурсів «Детектор. Медіа» та Центру протидії дезінформації;
- означити методи та прийоми забезпечення якості та безпеки контенту у досліджуваних ЗМК;

- проаналізувати особливості медіаосвіти як інструменту захисту від дезінформаційного впливу країни-агресора в умовах гібридної війни;
- сформулювати уявлення про міжнародний досвід захисту медійного контенту від кіберзагроз.

Об'єктом дослідження є інформаційна безпека ЗМК в умовах сучасного розвитку медіапростору.

Предметом дослідження виступає аналіз стратегій та методів захисту медіаресурсів від інформаційних загроз.

Серед **методів дослідження**, які застосовувались при підготовці дипломної роботи, можна виділити наступні: аналітико-синтетичної обробки інформації (використано при дослідженні сутності поняття «інформаційна безпека» та його взаємозв'язку з медіа), узагальнення (за допомогою цього методу розкрито основні напрями діяльності медіаресурсів «Детектор. Медіа» та Центру протидії дезінформації), систематизація (даний метод дозволив означити методи та прийоми захисту медійного контенту від кіберзагроз у світовому інформаційному просторі).

Наукова новизна дипломної роботи полягає у комплексному аналізі та систематизації теоретичного матеріалу щодо проблеми формування безпекового контенту у сучасних ЗМК. На основі теоретичного матеріалу було також сформовано практичний кейс методів та прийомів забезпечення якості медійного контенту на основі аналізу медіаресурсів «Детектор. Медіа» та Центру протидії дезінформації.

Практичне значення результатів дослідження. Матеріали дипломної роботи можуть стати основою для створення навчальних курсів та матеріалів, що допоможуть користувачам відрізнити достовірну інформацію від маніпулятивного контенту. Також це дослідження може бути корисним для здобувачів освіти, які готують аналітичні та наукові матеріали у сфері медіа, дозволяючи їм краще розуміти та аналізувати сучасний медіапростір. Крім того, зацікавленим громадянам, які бажають підвищити свій рівень знань у сфері

захисту від маніпулятивного контенту, ці матеріали можуть надати важливу інформацію та інструменти для безпечного користування медіаресурсами.

Структура дипломної роботи складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить – 59 сторінок, список використаних джерел нараховує 63 найменування.

ВИСНОВКИ

Інформаційна безпека є ключовим аспектом сучасного життя, особливо у плані швидкого розвитку технологій та широкого доступу до інформації через медіа. Поняття інформаційної безпеки охоплює заходи та стратегії, спрямовані на захист конфіденційності, цілісності та доступності інформації в умовах зростаючих загроз кібератак, дезінформації та маніпуляції інформацією. Сьогодні інформаційна безпека набуває особливого значення через широке використання медіа як засобу комунікації та поширення інформації. Медіа не лише надають можливість швидкої та глобальної комунікації, але й впливають на формування громадської думки, світогляду та політичних уподобань. Зв'язок між інформаційною безпекою та медіа полягає в необхідності забезпечити безпеку та надійність інформації, яка поширюється через медіа, а також в усвідомленні загроз, які можуть виникнути внаслідок недостатньої захищеності інформації та можливого впливу медіа на формування думок та переконань громадськості.

Дослідження теми безпекового контенту у сучасних засобах масової комунікації (ЗМК) є актуальним і викликає великий інтерес у наукових колах через поширення та інтенсифікацію проблем дезінформації, маніпуляцій та негативного впливу інформації на аудиторію. Увага у цій галузі зосереджена на дослідженні концепції безпекового контенту, його ролі та впливу на сприйняття та поведінку аудиторії, а також на способах забезпечення безпеки в медіа, що є важливими аспектами в умовах інформаційної війни та загроз кібербезпеці. На сьогоднішній день проведено значну кількість досліджень, які розкривають різноманітні аспекти цієї проблематики. Серед цих досліджень можна виокремити аналіз ризиків, пов'язаних з поширенням недостовірної інформації та впливом маніпуляцій на громадську думку. Дослідники також вивчають критерії безпеки контенту, зокрема, оцінку достовірності джерел інформації, відстеження шкідливого впливу на аудиторію та розробку стратегій фільтрації

та контролю медіапростору для підвищення якості інформаційного середовища та забезпечення безпеки користувачів.

Основним завданням медіаресурсів «Детектор.медіа» та Центру протидії дезінформації є боротьба з фейками та маніпуляціями в медіа через впровадження різноманітних проєктів та стратегій з метою підвищення рівня медіаграмотності та забезпечення інформаційної безпеки. Журналісти «Детектор.медіа» спрямовують свою діяльність на виявлення та спростування фейків, аналіз новин на достовірність та підвищення медіаграмотності аудиторії. У свою чергу, Центр протидії дезінформації використовує комплексний підхід у боротьбі з дезінформацією, використовуючи сучасні технології та методи аналізу великих обсягів даних для виявлення та аналізу дезінформаційних явищ у онлайн-середовищі.

Методи та стратегії, які використовуються для гарантування якості та безпеки контенту у аналізованих медіаресурсах, включають систему фактчекінгу та перевірку достовірності інформації перед публікацією. Паралельно з цим, перевірка відповідності професійним етичним стандартам і принципам, які регулюють використання інформації без порушення приватності та безпеки осіб, виступає ключовим інструментом для забезпечення якості та безпеки журналістського контенту. Важливою практикою є також постійний моніторинг виконання журналістами професійних етичних стандартів та впровадження технологій для виявлення та фільтрації шкідливого контенту, що сприяє оперативному реагуванню на потенційні загрози й забезпечує безпеку користувачів. В комплексі ці заходи спрямовані на підвищення довіри громадськості до досліджуваних медіаресурсів та забезпечення безпеки та якості інформаційного середовища.

Медіаосвіта стає ключовим інструментом в боротьбі з дезінформаційним впливом країни-агресора на населення. Медіаосвіта сприяє формуванню критичного мислення та аналітичних навичок у громадян, допомагаючи їм відізнати об'єктивну інформацію від фейкової. Важливим є інформування громадян про методи та техніки дезінформації, що допомагає їм уникати впливу

маніпулятивних засобів інформації. Крім того, медіаосвіта сприяє підвищенню рівня знань громадян про загрози дезінформації та залучає їх до активної участі в формуванні інформаційного простору, де кожен має змогу висловлювати свою думку та ділитися об'єктивними джерелами інформації.

Міжнародний досвід демонструє, що захист медійного контенту від кіберзагроз є надзвичайно важливим у сучасному інформаційному середовищі. Ефективний захист від кіберзагроз передбачає активну співпрацю міжнародних партнерів та обмін інформацією про нові загрози та методи їх захисту. Технічні засоби є вкрай необхідними для захисту медійного простору від кібератак. Однак також важливими є питання профілактики та розвитку меідакомпетентності користувачів у галузі кібербезпеки, адже свідомість громадськості в цьому плані є ключовою для успішного захисту від кіберзагроз.

У результаті аналізу означеної теми мети дослідження було досягнуто, а завдання були повністю виконані.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз соціальних мереж. Детектор. Медіа. URL: <https://detector.media/tag/31666/> (дата звернення: 20.04.2024)
2. Бараненко Р. Кібератаки як одна з форм кібертероризму. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. 2021. № 1. С. 45–50. URL: https://www.tech.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/1_2021/part_1/9.pdf (дата звернення: 25.04.2024)
3. Белоусова Н., Афанасьєва П. Основні вимоги НАТО щодо забезпечення безпеки інформаційного простору. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2011. Вип. 102. С. 195–202. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/apmv_2011_102\(1\)_32.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/apmv_2011_102(1)_32.pdf) (дата звернення: 27.04.2024)
4. Белошевич Я. Інформаційна безпека України в сучасних умовах. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка*. 2013. Вип. 30. С. 42–46. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/VKNU_vsn_2013_30_13.pdf (дата звернення: 23.04.2024)
5. Бурячок В.Л. Кібернетична безпека – головний фактор сталого розвитку сучасного інформаційного суспільства. *Сучасна спеціальна техніка*. 2011. № 3 (26). С. 104–114.
6. «Військові навчання НАТО – репетиція третьої світової»: як російська пропаганда реагує на Steadfast Defender 2024. *Mediasapiens*. 25 січня 2024. URL: <https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/34058/2024-01-25-viyskovi-navchannya-nato-repetytsiya-tretoi-svitovoi-yak-rosiyska-propaganda-reaguie-na-steadfast-defender-2024/> (дата звернення: 20.04.2024)

7. Глосарій. Механізми. Центр протидії дезінформації. URL: <https://cpd.gov.ua/category/glossary/mechanisms/> (дата звернення: 20.04.2024)
8. ГО, ЗМІ та міжнародні експерти взяли участь у круглому столі щодо протидії дезінформації. Центр протидії дезінформації. 14 липня 2022. URL: <https://cpd.gov.ua/events/3898/> (дата звернення: 02.05.2024)
9. Гой З., Білявська Ю. Медіаосвіта як засіб протистояння гібридним загрозам. *Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 22 листопада 2023 року). Київ: ДУІТ, ХНУРЕ, МНТУ. 2023. С. 55–57. URL: <https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12350/3/hybrid-threats-23-11-2023.pdf#page=55> (дата звернення: 03.05.2024)
10. Головка А. А. Діяльність сучасних ЗМІ в контексті інформаційної безпеки України. *Актуальні проблеми гуманітарних та природничих наук* (м. Ужгород, 08-09 квітня 2016 р.). Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2016. С. 85–87.
11. Детектор маніпуляцій. Детектор. Медіа. URL: <https://detector.media/tag/2322/> (дата звернення: 04.05.2024)
12. Дошка ганьби. Детектор. Медіа. URL: <https://detector.media/tag/31890/> (дата звернення: 06.05.2024)
13. Забара І. Міжнародна інформаційна безпека: сучасні концепції в міжнародному праві. *Theory and practice of jurisprudence*. 2013. Вип. 2.4. С. 74. URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63695/59192> (дата звернення: 20.04.2024)
14. Захаренко К., Міненко Є. Інститут медіа як суб'єкт інформаційної безпеки. *Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова*. 2023. Вип. 34. С. 29–36. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/44664> (дата звернення: 29.04.2024)
15. Іванов В., Волошенюк О. Медіаосвіта та медіаграмотність: короткий огляд. 2012. 58 с. URL: <https://www.aup.com.ua/uploads/oglad-web.pdf> (дата звернення: 30.04.2024)

16. Ільченко Н., Безугла Л. Регулювання діяльності засобів масової інформації: міжнародні принципи та європейський досвід. *Державне будівництво*. 2010. № 1. С. 67. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/DeBu_2010_1_41.pdf

(дата звернення: 27.04.2024)

17. Квіт С.С. Масові комунікації. К. : Києво-Могилянська Академія, 2008. 206 с.

18. Кириченко М. Інформатизація як фактор оптимізації ідеології інформаційного суспільства та забезпечення його сталого розвитку. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2017. Вип. 1 (9). С. 46–50. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/texcped_2017_1_12.pdf

(дата звернення: 25.04.2024)

19. Кізіма І. Кібертероризм як глобальна проблема людства. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції педагогічних та науково-педагогічних працівників, аспірантів, молодих учених «Сучасні тенденції розвитку науки та освіти»*: зб. наук. пр. / Редкол.: Литовченко О.В. (голова) та ін. Ніжин, 2021. С. 392–397. URL: https://natc.org.ua/docs/Conferencia/2021/Conferencia_mat_20213011.pdf#page=392

(дата звернення: 07.05.2024)

20. Климчук О. О. Кіберпростір як нова арена воєнних дій. *Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави*: зб. мат-лів наук.-практ. конф. (22 берез. 2011 р.): [у 2 ч.]. Ч. 2. К.: Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2011. С. 29–33. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/boz_2011_25-26_39.pdf

(дата звернення: 06.05.2024)

21. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні : нова редакція / за ред. Л. А. Найдьонової, М. М. Слюсаревського. Київ, 2016. 16 с.

22. Крюков О. Інформаційна безпека держави в умовах глобалізації. *Державне будівництво*. 2007. Вип. 2. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/DeBu_2007_2_12.pdf

(дата звернення: 23.04.2024)

23. Кукіна З. Правове регулювання діяльності засобів масової інформації в Європейському Союзі. *Міжнародне право*. 2012. Вип. 7. С. 81–85.

URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/urykr_2012_7_17.pdf

(дата звернення: 06.05.2024)

24. Лисенко О. Кібертероризм як нова форма тероризму. *Соціальні та гуманітарні технології: філософсько-освітній аспект*: матеріали IV науково-практичної конференції (22-23 березня 2018 року, м. Черкаси) / Упор. Т. О. Дроздова. Черкаси : ФОП Гордієнко Є.І., 2018. С. 22–26. URL:

<https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/842/1/%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F%2C%202018.pdf#page=22> (дата звернення: 25.04.2024)

25. Ліпкан В., Максименко Ю. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції: Навчальний посібник. К.: КНТ, 2006. 280 с. URL:

https://duikt.edu.ua/uploads/1_1350_59375830.pdf (дата звернення: 28.04.2024)

26. Марущак А., Панченко В. До визначення поняття «інформаційна безпека». *Правничий вісник Університету «КРОК»*. 2010. Вип. 1. С. 125. URL:

[http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Pvuk_2010_5\(1\)_18.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Pvuk_2010_5(1)_18.pdf)

(дата звернення: 03.05.2024)

27. Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / ред.-упор. В. Іванов, О. Волошенюк; за наук. ред. В. Різуна. Київ : Центр вільної преси, 2012. 352 с.

28. Медіачек. Детектор. Медіа. URL: <https://detector.media/tag/30052/> (дата звернення: 21.04.2024)

29. Методологія аналізу проросійських і окупаційних телеграм-каналів в українському сегменті телеграма. *Детектор. Медіа*. 14 грудня 2022. URL: <https://detector.media/monitorynh-internetu/article/205956/2022-12-14-metodologiya-analizu-prorosiyskykh-i-okupatsiynykh-telegram-kanaliv-v-ukrainskomu-segmenti-telegrama/> (дата звернення: 20.04.2024)

30. Методологія Ініціативи «МедіаЧек» із розгляду скарг щодо порушень у журналістських матеріалах. *Детектор. Медіа*. URL: <http://bit.ly/2JCC7Nf> (дата звернення: 27.04.2024)

31. Методологія комплексного моніторингу дотримання телеканалами стандартів інформаційної журналістики. *Детектор. Медіа*. 17 квітня 2018. URL: <https://detector.media/monitoring/article/136930/2018-04-17-metodologiya-kompleksnogo-monitoryngu-dotrymannya-telekanalamy-standartiv-informatsiynoi-zhurnalistyky/> (дата звернення: 04.05.2024)

32. Методологія комплексного моніторингу щоденних теленовін із використанням бази даних. *Детектор. Медіа*. 30 січня 2019. URL: <https://detector.media/monitoring/article/144450/2019-01-30-metodologiya-kompleksnogo-monitoryngu-shchodennykh-telenovyn-iz-vykorystannyam-bazy-danykh/> (дата звернення: 08.05.2024)

33. Методологія оцінювання якості журналістських розслідувань. *Детектор. Медіа*. 4 жовтня 2016. URL: <https://detector.media/monitoring/article/119360/2016-10-04-metodologiya-otsinyuvannya-yakosti-zhurnalistskykh-rozsliduvan/> (дата звернення: 08.05.2024)

34. Міжнародна інформаційна безпека: теорія і практика/ Макаренко С.А., Рижков М.М., Ожеван М.А., Кучмій О.П., Фролова О.М./Підручник. Київ: Центр вільної преси, 2016. 418 с.

35. Мілль Дж. Про свободу: есе/ пер. з англ. Київ, 2001. С. 7–24. URL: <http://litopys.org.ua/mill/mill01.htm> (дата звернення: 30.04.2024)
36. Нерсесян Г. Медіаграмотність молоді – запорука протидії інформаційній агресії. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 6. С. 56–60. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/6_2018/14.pdf (дата звернення: 06.05.2024)
37. Нестеряк Ю. Узагальнення міжнародних принципів законодавчого регулювання медіа. *Аспекти публічного управління*. 2015. Вип. 11-12. С. 21–27. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/aplup_2015_11-12_5.pdf (дата звернення: 30.04.2024)
38. Новосельський І. Політико-правові засади функціонування нових медіа: світовий досвід та Україна. *Актуальні проблеми політики*. 2020. Вип. 65. С. 61–67. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/13f11b56-0f0e-4cee-8b86-1ebb05de77bd/content> (дата звернення: 05.05.2024)
39. Онкович Г. Професійно-орієнтована медіаосвіта у вищій школі. *Вища освіта України*. 2014. № 2. С. 80–87.
40. Панченко О. Засоби масової інформації як джерело інформаційної безпеки. *Експерт: парадигми юридичних наук та публічного управління*. 2020. Вип. 2 (8). С. 250–258. URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/expert/article/view/1692/2139> (дата звернення: 08.05.2024)
41. Перегуда Є. Медіаосвіта в умовах суспільної стабільності та в умовах війни. *Імідж України: соціально-політичні репрезентації і мовне віддзеркалення воєнних реалій у зарубіжних і вітчизняних мас-медіа: тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції (15-16 червня 2023 р., ОНУ імені І. І. Мечникова) / Ред.-упор. О. Сніговська. Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2023. С. 178–184. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/news/podii/imidzh_ukrainy_06-11_Print.pdf#page=178 (дата звернення: 30.04.2024)*

42. Підберезних І. Порівняльна характеристика регуляторних органів публічного адміністрування телебачення Італії та України. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: Юридичні науки. 2023. № 3. С. 190–194. URL: https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/3_2023/3_2023.pdf#page=196 (дата звернення: 02.05.2024)

43. Підмогильна Н., Дрозд А. Інтернет-проекти як ресурс медіаосвіти. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2020. Том 31 (70). № 3. Ч. 3. С. 222–228. URL: https://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/3_2020/part_3/37.pdf (дата звернення: 03.05.2024)

44. Полевий В.І. Понятійний апарат у сфері забезпечення інформаційної безпеки держави: тематичний збірник, довідкове видання. К.: Вид-во НА СБ України, 2005. 121 с.

45. Посібник з протидії дезінформації розроблено працівниками Центру протидії дезінформації робочого органу Ради національної безпеки і оборони України за підтримки Консультативної місії Європейського Союзу в Україні. Центр протидії дезінформації. URL: <https://cpd.gov.ua/announcement/posibnyk-z-protydiyi-dezinformacziyi/> (дата звернення: 30.04.2024)

46. Практична медіаграмотність : посібник для бібліотекарів / Л. Гуменюк, В. Потапова ; ред.-упор. О. Волошенюк. Київ : Академія української преси, 2015. 200 с.

47. Про національну безпеку України: Закон України № 2469-VIII від 21.06.2018. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2018. № 31. ст. 241. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 20.04.2024)

48. Про створення Центру протидії дезінформації: Рішення Ради національної безпеки та оборони № 106 від 19.03.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0015525-21#Text> (дата звернення: 20.04.2024)

49. Про Центр протидії дезінформації. 22 грудня 2021. URL: <https://cpd.gov.ua/documents/%d0%bf%d1%80%d0%be-%d1%86%d0%b5%d0%bd%d1%82%d1%80/> (дата звернення: 20.04.2024)
50. Сацюк В. Особливості інформаційної діяльності ОБСЄ. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*: матеріали студентської наук. конференції, м. Київ, 20 травня 2021 р. / Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2021. С. 114–117. URL: https://fpmv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/2021/Navchana_doslidgena/Stud_Konf_20.05.2021_Maalen.pdf#page=114 (дата звернення: 30.04.2024)
51. Солдатенко І., Зінюк А. Медіаграмотність як складова інформаційної безпеки. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2016. Вип. 10. С. 138–140. URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/10_2016/40.pdf (дата звернення: 23.04.2024)
52. Спецпроекти. Детектор. Медіа. URL: <https://detector.media/module/specprojects/> (дата звернення: 25.04.2024)
53. Стерлінг Христовор Х. Електронні ЗМІ в США. *Вісник Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення*. 2001. № 3. С. 58–61.
54. Теревус О. Законодавче регулювання професійної діяльності журналістів у Німеччині. *Масова комунікація: історія, сьогодення, перспективи*: наук.-практ. журн. / відп. ред. С. І. Кравченко; упоряд. М. А. Рожило. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. № 9-10 (7). С. 149–153. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/12121/1/Terebus%20O.pdf> (дата звернення: 26.04.2024)
55. Фролова О. Міжнародне співробітництво в галузі забезпечення інформаційної безпеки. *Вісник Львівського університету*. Серія міжнародні відносини. 2019. Вип. 46. С. 123–136. URL: <https://scholar.archive.org/work/3y1pawilvjfh5nqx3gezqxy4/access/wayback/http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/intrel/article/download/10365/10492> (дата звернення: 27.04.2024)
56. Autorità garante della concorrenza, AGCM e del mercato. *AGCM*. 2022. URL: <https://www.agcm.it/> (дата звернення: 23.04.2024)

57. Council of Europe. Recommendations and Declarations of the Committee of Ministers of the Council of Europe in the field of media and information society. 2015. 352 p. URL: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680645b44> (дата звернення: 30.04.2024)
58. EU Code of Conduct against online hate speech: latest evaluation shows slowdown in progress. European Commission. 24 November 2022. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7109 (дата звернення: 30.04.2024)
59. European Commission, Television without Frontiers. Green Paper on the Establishment of the Common Market for Broadcasting, especially by Satellite and Cable, COM (84) 300, Brussels 14 June 1984)
60. International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences. Vol. 14 / Eds. N. J. Smelser & P. B. Baltes. Oxford, 2001. P. 9494.
61. Media education. 1984. 406 p.
62. Network Enforcement Act (Netzdurchsetzungsgesetz). digWatch. October 2019. URL: <https://dig.watch/resource/network-enforcement-act-netzdurchsetzungsgesetz-netzdg> (дата звернення: 30.04.2024)
63. Recommendations Addressed to the United Nations Educational Scientific and Cultural Organization UNESCO. Education for the Media and the Digital Age. Vienna: UNESCO, 1999. P. 273–274.
64. Момот Н.М., Шурло А.В. Жанровий контент літературних журналів України. *Міждисциплінарні дослідження науки XXI століття*: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції молодих учених та студентів (1 грудня 2022 р., м. Київ). Київ: Університет «КРОК», 2022. С. 222–225.